

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatele: **Mgr. D. D.**, a účastnice řízení: **Státní volební komise**, sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, týkající se „*stížnosti na popření ústavního práva volit*“ ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu konaných ve dnech 8. a 9. října 2021

t a k t o :

- I. Návrh **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatel doručil dne 21. října 2021 Nejvyššímu správnímu soudu „*stížnost na popření ústavního práva volit*“ ve volbách do Poslanecké sněmovny, v níž popsal, že již v roce 2019 mu byl na jeho žádost zrušen trvalý pobyt na území České republiky. Žádostí chtěl navrhovatel protestovat proti státu, který se „*chová jako otrokář*“. Bez trvalého pobytu ale nemůže volit, a protože trvale nepobývá v zahraničí, nemůže volit ani tam. K tomu doložil svou korespondenci s Ministerstvem vnitra i Ministerstvem zahraničních věcí, která jeho slova potvrzuje. Navrhovatel se domnívá, že jeho ústavně zaručené právo volit by mělo převážit nad podústavním pravidlem obsaženým ve volebním zákonu (č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a že by se měl Nejvyšší správní soud v této věci obrátit na Ústavní soud.

[2] Nejvyšší správní soud předběžně zhodnotil, že navrhovatelovo podání je zřejmě míněno jako návrh podle volebního zákona, jímž se navrhovatel snaží zpochybnit proběhlé volby, resp. některá pravidla volebního zákona.

[3] Podle § 87 odst. 1 volebního zákona se může každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen, domáhat ochrany u soudu podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta. Tento návrh lze podat, má-li navrhovatel za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta (nebo kandidátů). Z toho vyplývá, že navrhovatel musí v návrhu (1) označit zvoleného kandidáta (zvolené kandidáty), jehož (jejichž) volbu napadá, (2) tvrdit konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá porušení volebního zákona způsobem, který hrubě ovlivnil volbu kandidáta, jehož volbu navrhovatel zpochybňuje, a konečně (3) označit, jakého rozhodnutí se domáhá, tedy formulovat petit, resp. výrok rozhodnutí soudu.

[4] Protože navrhovatel ve svém podání uvedl jen to, že mu stát upírá právo volit, a v návrhu vůbec nebyl označen kandidát, jehož volbu navrhovatel zpochybňuje, ani zde nebyl formulován petit (tj. jak by měl soud rozhodnout), vyzval Nejvyšší správní soud navrhovatele usnesením ze dne 26. října 2021 k tomu, aby chybějící náležitosti návrhu doplnil. Současně ho poučil o tom, že pokud vady návrhu neodstraní nejpozději do tří dnů od právní moci usnesení, soud jeho návrh odmítne.

[5] Navrhovatel doručil soudu dne 2. listopadu 2021 doplnění. V něm uvedl, že návrh směřuje proti Ondřeji Babkovi (kandidátovi hnutí ANO zvolenému v Jihočeském kraji), Karle Maříkové (kandidátce SPD zvolené v Karlovarském kraji) a Jaroslavu Dvořákovi (kandidátovi SPD zvolenému ve Zlínském kraji). U dvou posledních zmíněných navrhovatel poukázal na vadný výsledek při přepočtu hlasů na mandáty. Zopakoval, že mu bylo hrubě podústavní normou upřeno právo volit ve sněmovních volbách. Doplnil, že přepočet byl vadný v neprospěch koalice Pirátů a Starostů kvůli chybnému postupu Státní volební komise. Piráti a Starostové by jinak s navrhovatelovým přispěním, pokud by mohl volit, získali 38 mandátů a hnutí ANO jen 21 mandátů. Navrhovatel se domáhá toho, aby soud zrušil poslanecký mandát poslance Ondřeje Babky zvoleného v Jihočeském kraji za hnutí ANO a potvrdil zvolení poslance Lukáše Kolaříka kandidujícího v Jihočeském kraji za koalici Pirátů a Starostů.

[6] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že podle § 87 odst. 1 volebního zákona je možné podat v případě voleb do Poslanecké sněmovny (na rozdíl od senátních nebo prezidentských voleb) výhradně návrh na neplatnost volby kandidáta (či více kandidátů), nikoliv celých voleb. Občan navíc může podat návrh jen ve vztahu ke kandidátům zvoleným v tom volebním kraji, kde mohl vykonat svoje aktivní volební právo. Půjde například o situaci, kdy byly chybně sečteny hlasy v konkrétním kraji a kvůli tomu byl ve skutečnosti zvolen jiný kandidát, než kterého uvedla Státní volební komise. Pokud však občan namítá důvody týkající se voleb jako celku, nemůže mu soud vyhovět (k tomu blíže usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. června 2006, čj. Vol 5/2006 - 46, č. 944/2006 Sb. NSS, nebo navazující usnesení ze dne 29. června 2006, čj. Vol 50/2006 - 53, č. 945/2006 Sb. NSS).

[7] Nejvyšší správní soud nemohl návrh věcně projednat. Jak sám navrhovatel uvádí, nemá ani trvalý pobyt v České republice, není tedy zapsán do stálého seznamu voličů v žádném volebním okrsku, ani dlouhodobě nepobývá v zahraničí, tedy není ani zapsán do zvláštního seznamu. Za této situace nemůže navrhovatel zpochybňovat zvolení kandidátů v žádném z krajů. Navrhovatel tedy zjevně není oprávněn k podání návrhu podle § 87 odst. 1 volebního zákona, a proto soud jeho návrh odmítl [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].

[8] Soud současně nesdílí navrhovatelovo přesvědčení o protiústavnosti stávající zákonné úpravy týkající se trvalého pobytu. Podle čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod mají občané právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců. Podle čl. 21 odst. 3 Listiny je volební právo všeobecné a rovné a vykonává se tajným hlasováním, současně však platí, že *podmínky výkonu volebního práva stanoví zákon*. To, že navrhovatel nemohl volit, je přirozeným důsledkem toho, že sám o zrušení trvalého pobytu požádal; nadále tak nespĺňuje podmínku, která by mu umožnila volit.

[9] Kromě toho by navrhovatel, i kdyby byl oprávněn podat volební stížnost, nemohl uspět ani se svými blíže nerozvedenými výhradami ohledně vadného přepočtu hlasů na mandáty. Jeho výhrady totiž směřují k volebnímu systému na celostátní úrovni. Takovým námitkám by však soud nemohl vyhovět (i pokud by byly oprávněné) výrokem o neplatnosti volby konkrétních kandidátů, protože závěr o nesprávně nastaveném volebním systému by nutně ovlivnil *celostátní*

pokračování

výsledek voleb, tedy zejména vzájemné poměry mandátů pro jednotlivé kandidující strany. Žádný občan však nemůže s úspěchem zpochybňovat celostátní výsledek voleb.

[10] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 93 odst. 4 soudního řádu správního, podle nějž nemá v řízení ve věcech volebních žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 věta druhá soudního řádu správního).

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. listopadu 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu